

Källstorps kyrka

Lunds stift

Fasad mot sydöst.

Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning

KRISTINA SIMONSSON, 2019-04-02

jais
arkitekter

Svenska kyrkan
LUNDS STIFT

—

Källstorps kyrka

Källstorps församling, Skytts kontrakt, Lunds stift

Källstorps socken, Trelleborg Källstorp 22:1, Trelleborgs kommun, Skåne län, Skåne

Beskrivning och historik

Kyrkomiljön

Från söder. Flygfoto: Pär-Martin Hedberg.

Källstorp ligger på Söderslätt i södra Skåne, mellan Trelleborg och Ystad. Slättbygden har Sveriges bästa åkerjord. De goda förutsättningarna för odling gjorde redan under förhistorisk tid området attraktivt. Kring 1000-talet, efter befolkningsökning och förbättringar inom jordbruket, skedde en omfattande bybildning. Under 1100-talet bildades socknarna och flera romanska kyrkor byggdes i området, ibland ersatte de en träkyrka. Socknarna var små och kyrkorna ligger tätt, vilket tyder på stor befolkning. I byn låg gårdarna samlade omgivna av odlingsmark indelad i en mängd smala tegar. Denna struktur behölls fram till enskiftet. Vid enskiftet i början av 1800-talet omvandlades landskapet. Jorden sammanfördes i större enheter, byn splittrades och flertalet gårdar flyttades ut från bykärnan. Gathus byggdes i byn efterhand istället för gårdarna.

Källstorp omnämns första gången 1346 och stavades då Kaetelstorp. Efterledet –torp

anses härstamma från vikingatid eller tidig medeltid. Det har betydelsen nybygge och förledet är ett mansnamn.

Jordberga gods norr om Källstorp har haft stor påverkan på byn genom att de ägt den mesta marken. Jordberga har anor från 1300-talet. Ägare från 1834 var C A von Nolcken som uppförde flera nya byggnader på godset ritade av C G Brunius. Förutom jorden till godsets eget bruk hörde 40 gårdar och ett 60-tal torp till godset vid denna tid. Nolcken ändrade så att bönderna blev arrendebönder som betalade arrende i säd, istället för hoveribönder som betalade med dagsverke. Nolcken var en pådrivande kraft för att bygga en ny kyrka i Källstorp i mitten av 1800-talet som även den ritades av Brunius. På 1890-talet startade Jordberga sockerbruk som var aktivt till år 2000.

De senaste decennierna har inneburit ökad mekanisering av jordbruket, sammanslagning till större enheter och flyttning från landsbygd till städer.

Källstorps by är omgiven av jordbruksmark. En rak väg norrut kantad med en allé leder från kyrkan till Jordberga gods nån kilometer bort med flera ekonomibyggnader och en samlad bebyggelse av före detta tjänstebostäder kring godset.

Kyrkan ligger vid en T-korsning i nära anslutning till före detta prästgården, en gård och två före detta skolor varav den äldsta är byggd med typiska Bruniusdetaljer i tegel. Vägsträckningen genom byn västerut är delvis från 1900-talet med ett par villor från mitten av 1900-talet och gatuhus längs vägen. I utkanten av byn finns ett före detta mejeri.

Kyrkobyggnaden

Den nuvarande kyrkan från 1860 föregicks av en medeltida kyrka på samma plats. Den medeltida kyrkan byggdes till på 1700-talet med korsarmar mot både norr och söder. Kyrkan blev under 1800-talet trots korsarmarna för liten. Tillbyggnadsförslag på kyrkan som inte förverkligades gjordes av A Törnqvist och av C G Brunius. Istället bestämdes att riva den gamla kyrkan och bygga en ny. Kyrkan uppfördes 1858-1860 av byggmästare C T Ljungberg efter ritningar av C G Brunius från 1855. Pådrivande för att bygga en ny kyrka var kyrkoherde Christian Tegnér (son till Esaias Tegnér) och baron C A von Nolcken på Jordberga gods. Den senare avled dock innan kyrkan var klar.

Carl Georg Brunius (1792-1869) var mångbegåvad och bl. a domkyrkoarkitekt, professor i grekiska, kyrkoherde, konsthistoriker och debattör. Han dominerande kyrkobyggandet under mitten av 1800-talet i Skåne. Han ritade fem helt nya kyrkor och gjorde om ett 60-tal. Källstorps kyrka är den sista nya kyrkan Brunius ritade. Brunius förespråkade medeltidsstilen och gick på tvärs mot den förhärskande nyklassicismen som Överintendentsämbetet förespråkade. Denna statliga myndighet

hade ansvaret för utformningen av nya kyrkor, men Brunius tog inte alltför stor hänsyn till dem.

Brunius föredrog kyrkor med korsformad plan. Församlingen önskade sig dock en långhuskyrka och så blev det. Kyrkan som byggdes var en långhuskyrka i handslaget tegel med en tresidig avslutning i öster samt ett smalt, lågt torn med pyramidhuv i väster. De relativt tunna tegelmurarna förstärktes med strävpelare på utsidan. På taket lades skiffer. Invändigt ville Brunius ha teglet synligt men församlingens önskan om vitkalkning uppfylldes. Inredningen målades i ekfärg. På golvet låg tegel. Sakristian i öster avdelades med ett skrank krönt av kölbågar. På altaret stod ett enkelt kors med fot av ett halvklot-symbolen för jorden.

1894-97 gjordes en omfattande ombyggnad efter ritningar av arkitekt Salomon Sörensson som var stadsarkitekt i Malmö. Det låga tornet revs och ersattes med ett högt torn med trappgavlar. Tornet är inspirerat av Allhelgonakyrkan i Lund. Det är kanske anledningen till att det i flera skrifter anges Zettervall som arkitekt till tornet i Källstorp vilket inte stämmer. En sakristia byggdes till på norrsidan med värmeanläggning i källaren. Nybyggnaderna uppfördes i maskinslaget tegel till skillnad från det handslagna teglet i långhuset. Koret utvidgades till att också omfatta den tidigare sakristian och skärmväggen som avdelade sakristian togs bort. Korfönster med glasmålningar av Svante Thulin sattes in. Han dekormålade även valven samt målade predikstol och orgelfasad. Väggarna målades med kvaderimitation. Ny predikstol sattes in på norrsidan. Nya kyrkbänkar. Golvet belades med cementplattor, så kallade viktoriaplattor. Orgeln byggdes om och fasaden förminskades.

1929 installerades värmeanläggning med rör i golvet. Sannolikt ersattes viktoriaplattorna med tegel vid detta tillfälle.

1952-53 genomfördes en invändig renovering av Eiler Græbe på grund av fuktskador. Väggarna putsades med cementbruk och diffusionstät färg vilket senare gav upphov till omfattande skador.

1973 renoverades tornet och ca 1000 tegelstenar byttes ut. Troligen täcktes trappgavlarnas tinnar med plåt vid detta tillfälle.

2000 renoverades återigen tornet. Vattenutkastarna av betong miste sin funktion och avvattningen förändrades till delvis invändiga stuprör. Torntaket reparerades. Plåtbeslagning byttes till koppar. Sanering mot strimmig trägnagare har utförts ett flertal gånger.

2014-15 genomfördes en interiör renovering efter handlingar av Ponnert arkitekter. Alla radiatorer byttes och ny el installerades. Armaturer kompletterades och

lampetterna byttes till ny modell. All tät färg och skadad puts togs ner på väggarna, puttskador lagades. Ny kvaderstensimitation målades på väggarna med emulsionsfärg. Linjer med linoljelasyr påfördes med en gummikam för att få variation i stenen. Valvmålningarna av Svante Thulin rengjordes och restaurerades av Skånes målerikonservatorer. Bottenfärgen i valven återställdes till en tidigare ljusare färgton. Golvet kompletterades med nygjorda tegelplattor med formpressat mönster från Horns tegelbruk lika befintliga. Nytt tegel lades där bänkar demonterades och delvis i mittgången. Sakristians golv hade tidigare heltäckningsmatta och belades istället med Ekebergsmarmor. Nya smidesräcke sattes upp vid trappan till sakristian. Fyra bänkar demonterades.

Dessutom tillkom nya stuprör vid tornet och sockeln putsades med murimpregnering. 2018 renoverades glasmålningen i koret av Malmö Glassliperi och blyfönsterfabrik.

Exteriör

Kyrkan består av långhus med tresidig avslutning i öster från 1860, ritat av Brunius. Tornet i väster och sakristian norr om långhuset byggdes 1897, ritat av Salomon Sörensen. Murarna är av rött tegel och taket är belagt med skiffer. Långhuset är indelat med strävpelare mellan de spetsbågiga fönstren. Torn och sakristia har trappstegsgavlar med blinderingar.

Långhusets fullmurar är uppförda av rött handslaget tegel murat i munkförband. Mellan fönstren indelas fasaden med slanka strävpelare som trappas. Murarna avslutas uppåt med en spetsbågsfris av tegel och en gesims med tre utkragande tegelskift. Långhusets sockel av gråsten är putsad.

Torn och sakristia är till skillnad från kyrkan i övrigt uppförda av maskinslaget tegel murat i kryssförband, dvs vartannat skift med löpsten och vartannat med koppsten. Tornet nedre del är bredare än långhuset. På tornets norra och södra sida finns utbyggda trapphus som kröns av trappgavlar med blinderingar. Tornets övre del är slankare och kvadratisk. Det avslutas på alla sidor med höga trappgavlar med blinderingar. Tornspiran är åttkantig, täckt med skiffer och kröns av ett kors. Även sakristian har en trappstegsgavel mot norr.

Långhuset och korets fönster sitter i spetsbågiga nischer med omfattning av ett språng. En murad tegelpelare delar fönstren i två spetsbågiga öppningar. De blyinfattade diagonalspröjsade glasen är inmurade i smygen och förstärkta med horisontella järn. Korets tre fönster är försedda med glasmålningar, det östra med motiv av Kristi uppståndelse, och målade av Svante Thulin. Solbänkarna är inklädda med rödmålad plåt.

Tornets fönster är av spröjsat gjutjärn och sitter i olikformade öppningar, lansettformade, runda och segmentbågiga.

Tornet har dubbla spetsbågiga ljudöppningar med brädluckor i alla väderstreck.

Kyrkans huvudingång är i tornets västra fasad och omges av en segmentbågig omfattning med tre språng. Pardörren är klädd med stående panel på utsidan med stora dekorativa gångjärn med bladmönster av järn.

I sakristian finns en prästingång samt en dörr till källaren. Båda sitter i segmentbågiga öppningar.

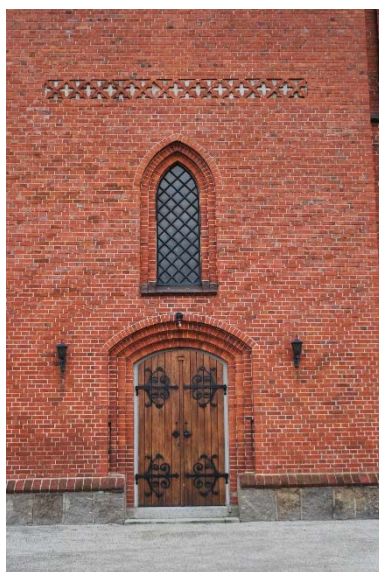
Fasad mot nordöst.

Kyrkogårdsmur.

Fasad mot väster.

Port i väster.

Fönster i långhuset och bågfri.

Kyrkans sadeltak och spira är täckt med mörkgrå skiffer. Takavvattningen på tornet var tidigare genom utkastare utformades som drakhuvuden gjutna i cement som inte längre används. Numera finns delvis invändiga stuprör i tornet. Avvattning är med fotrännor av koppar och röda stuprör. Trappgavlarnas tinnar samt strävpelarnas avtrappning är klädda med koppar.

Interiör

Vapenhuset i tornet är ett rymligt kvadratisk rum utan dagsljus. Innertaket är orgelläktarens undersida med inklädda bjälkar och pärlspontpanel, väggarna är putsade och vitmålade. På golvet ligger tegel. Mot norr och söder finns fyra dörrar till trapphus, förråd och orgelläktaren. Vapenhuset är möblerat med bänk, bord, broschyrställ och klädkrokar på väggen. I öster leder en pardörr i en stickbågig muröppning till kyrkorummet. Ramverksdörren är blyglasad i övre delen.

Kyrkorummet består av långhus och ett upphöjt kor i öster. I väster finns orgelläktaren. Öppna bänkar står på ömse sidor om mittgången i långhuset. Bänkarna går ut till ytterväggarna. På golvet ligger kvadratiske röda tegelplattor med formtryckt mönster. Under bänkkvarteren ligger brädgolv. Väggarna är målade med imiterade kvadrater i sandfärger och vita fogar. Varje kvader är målad med en bottenfärg och ovanpå med smala ränder i en annan nyans. Långhuset är välvt med tre fyrkappiga valv med rektangulära ribbor som vilar på höga, kraftiga pilastrar med kapital. Ribborna är kvadermålade och valvkapporna är dekormålade med växtornament av Svante Thulin.

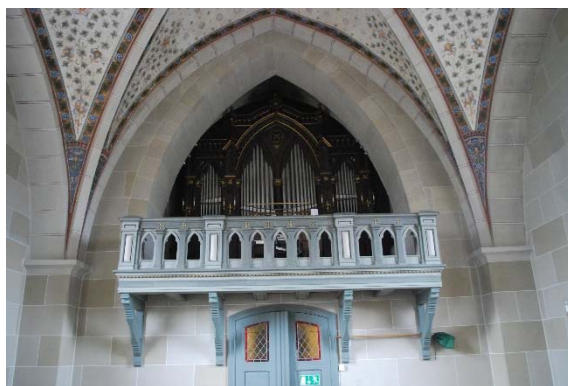
Långhuset mot koret i öster.

De höga fönstren med blyspröjsat enkelglas sitter högt. Predikstolen står i nordöst och en ljusbärare i sydöst i långhuset.

Koret är upphöjt två trappsteg av marmor vid mittgången. Koret avskiljs på ömse

sidor om trappan av ett genombrutet lågt räcke av trä med fyrpassmotiv. Koret är mycket rymligt sedan sakristian flyttades 1897. Golv och väggar är lika som i långhuset. Koret är välvat med ett dekormålat kryssvalv och ett trekappigt valv i absiden som är målat med blå botten och stjärnmönster. Altaret står mot östväggen innanför altarringen. Svante Thulins glasmålning ovanför altaret med motiv av uppståndelsen ersätter altartavla. Vid sidorna finns fönster med dekor i form av blommönster. I koret står också den medeltida dopfunten, orgel och piano. Från koret leder en marmortrappa till den tillbyggda sakristian. Golvet är belagt med marmorplattor och väggarna är putsade och vitmålade. Sakristian rymmer textilskåp, bord och två stora series pastorum på väggen. Orgelläktaren i väster vilar på kraftiga konsoler på väggen. Den nygotiska läktarbarriären har ett genombrutet räcke med spetsbågar i grågrönt.

Vinden över långhusets valv nås via en trappa intill vapenhuset. Taklaget av bilad furu består av sparrar, hanband, tassar, stödben och dubbla remstycken. Valven är oisolerade. I klockvåningen ligger brädgolv och tegelväggarna är putsade. Dubbla ljudluckor finns i alla väderstreck.

Långhuset mot orgelläktaren i väster.

Inredning och inventarier

Altare av trä med gröngrå målat ramverk och fyllningar. Okänt år, förmodligen 1860.

Altaruppsatsen ersätts av ett målat fönster i öster ritat av Svante Thulin från 1897. Det föreställer Kristi uppståndelse och en ängel. Nedanför ligger skrämda väktare. Fönstret brändes i Innsbruck.

Altarringen av trä har en femsidig plan, förmodligen från 1897 och ritad av Salomon Sörensen. Altarringen har en genombruten gröngrå målad arkad av kolonnetter med förgyllda kapital. Överliggare och knäfall är klädda med röd sammet.

Dopfunten är från 1100-1200-talet. Cuppan av sandsten har fyrpassform. Den är

dekorerad med reliefer av rundbågar och en bred palmettfris. Undersidan är så kallad godronnerad, med avlånga bladskivor. Dopfunten hänförs till Dagstorpsgruppen av Lars Tynell. Foten är rund, timglasformad, med lister och en vulst.

Predikstolen av trä i nygotik tillkom 1897 och ritades av Salomon Sörensen. Korgens fyra sidor har ramverk med trepassformer. Profilerade listverk och friser med förgyllda blad dekorerar korgen. Undersidan är sexkantig, avsmalnande som vilar på ett sexkantigt skaft och fot. Brunbetsat trä med detaljer i gult, rött, grönt och svart.

Dopfunten.

Predikstolen.

Altarfönstret med glasmålning.

Bänkinredningen är öppen och tillkom 1897. Ryggstöden från de äldre bänkarna återanvändes. Gavlarna i ramverk är sirligt figursågade. Gavlarna kröns av en rundad överdel. Bänkarna är målade i olika gröngrå toner med detaljer i gult och mörkgrått.

Orgel 1 och fasaden byggdes 1864 av J N & Co Söderling i Göteborg. Orgel och fasad byggdes om av S Molander i Göteborg 1896 i samband med att tornet byggdes. Fasaden i nygotik är indelad i fyra fält med trepass och synliga pipor. Fälten delas av kolonner med kapital. Mörkbetsad fasad med flerfärgade detaljer. Orgeln står på läktaren.

Orgel 2, kororgel, har fasad av furu med fem rektangulära fält med synliga pipor med ett perforerat trärastrer i bakkant. Orgeln står i koret.

Storklockan och *lillklockan* är gjutna 1736 av Andreas Wetterholtz. Klockorna pryds av inskriptioner, växtbårder och figurer.

Kyrkogården

Historia

Medeltida kyrkogårdar anses allmänt ha varit inhägnade, betade ängar, som även fungerade för profana ändamål. Gravarna utformades ofta som små kullar med träkors. Under andra hälften av 1800-talet omgestaltades ett stort antal kyrkogårdar i Skåne då de fick stramare planlösningar med gångar och kvarter och omgärdade gravplatser. Traditionellt har södersidan varit den mest attraktiva att bli begravd på.

Källstorps kyrkogård utvidgades 1844 mot norr. Då uppfördes också en tegelmur. Vid kyrkans uppförande 1869 tillkom rundbågarna på muren. I samband med kyrkans ombyggnad i slutet av 1800-talet indelades kyrkogården med raka gångar och kvarter med regelbundna gravplatser. Förslaget var utarbetat av länsträdgårdsmästare B. Kjellson 1894. Från kyrkans västportal anlades en huvudgång västerut kantad med lindar över klockarejorden. Förslaget utfördes 1897-98.

Nästa utvidgning skedde 1917 åt väster. Muren mellan den gamla och utvidgade delen i väster revs och ersattes med en jordvall. En ny kyrkogårdsmur uppfördes lika den gamla muren. Ett nytt grindparti i väster tillkom.

Kyrkogården rationaliserades, kanske på 1960-talet, då flera gravplatser såddes med gräs. 1992 anlades minneslunden intill bårhuset.

Kyrkogårdsmuren har reparerats och delvis nymurats vid flera tillfällen, bland annat 2000 och 2009.

Från norr. Flygfoto: Pär-Martin Hedberg.

Beskrivning

Kyrkan ligger på en liten höjd och kyrkogården sluttar åt väster.

Kyrkogården är omgiven av en tegelmur med rundbågiga nischer på utsidan och puts på insidan. Rundbågarna tillkom på muren vid kyrkans nybyggnad. Muren är avtäckt med tegelpannor. Huvudingången finns i väster med smidesgrindar mellan murade stolpar. En liknande, fast mindre, ingång finns i söder mot prästgården. Innanför muren står en trädkrans av lind i väster samt delvis i nordväst och sydväst.

Gångarna är belagda med singel. En huvudingång kantad av en lindallé går från grinden i väster till kyrkans entré. Gravplatserna är delvis täckta med singel och kantade av låga buxbomshäckar. Men ett stort antal gravar är grässådda. På södra delen med delvis sammanhängande grösytor har buxbomen tagits bort mellan gravplatserna. Den vanligaste titeln är lantbrukare men många titlar visar på närheten till Jordberga gods som statkarlen, huggedrängen, godsförvaltaren, godskassören och torparen. Öster om kyrkan finns gravarna till ägarfamiljerna till Jordberga gods, familjen von Nolcken med gjutna gravvårdar med murgrönerankor och kransbehängda kors samt familjen Stjernswärd. På kyrkogården finns två höga gravstenar som skiljer ut sig med reliefer med bronsporträtt av de avlidna infällda i stenen.

Mellan utvidgningen i väster och den äldre kyrkogården finns en ligusterhäck och ett par stora lindar samt en slänt till en lägre nivå. På den nya västra delen har stora delar aldrig tagits i bruk för gravar utan är grässådd. Här finns minneslund, bårhus och en del gravar längs rygghäckar av tuja. En allé av idegranar leder upp till bårhuset.

Byggnader på kyrkogården

Ett bårhus uppfördes 1939 ritat av arkitekt Einar Lundberg. Huset har fasad av tegel och sadeltak belagt med röda tegelpannor. Pannorna ligger i liv med gaveln utan plåtar på typiskt traditionellt dansk/skånskt vis. Dubbelporten är klädd med koppar.

2017 byggdes bårhuset om till personalrum för kyrkvaktmästarna med pentry och wc. Invändigt ligger tegel på golvet och det murade altaret är bevarat.

Kulturhistorisk karaktärisering för Källstorps kyrkoanläggning

I den lilla byn finns kvar ett sockencentrum med före detta prästgård och en skola i ”Bruniusstil”. Från kyrkan leder en rak allékantad väg till Jordberga gods som haft stor påverkan på landskapet och på tillkomsten av den nya kyrkan. Byn omges av böljande jordbruksmark.

Hela kyrkogården omges av en tegelmur med rundbågar. Rundbågarna tillkom vid kyrkans nybyggnad. Muren samspelar väl med kyrkans utformning. Muren och de

dekorativa järngrindarna bidrar till kyrkogårdens värde. Kyrkogården karaktäriseras delvis av sent 1800-tals ideal med buxbomskantade gravar med singel. Men många gravplatser har blivit grässådda och gravstenarna har blivit utglesade. På den utvidgade delen i väster finns f.d. bårhus och minneslund. Bårhuset med skarpskuren form är omsorgsfullt utformat med kopparklädda portar och takpannor utan plåtar på traditionellt dansk/skånskt vis.

Källstorps kyrka från 1858-1860 ersatte en medeltida kyrka. Det var under en intensiv kyrkobyggnadsperiod som varade fram till början av 1900-talet. Under just 1860-talet nybyggdes 37 kyrkor i Skåne. Den stora befolkningstillväxten, underhållsbrister i medeltidskyrkorna, nya stilideal och ekonomiska tillgångar var anledningarna till nybyggnaderna.

Kyrkan är ritad av C G Brunius som var bland annat domkyrkoarkitekt och professor i grekiska. Han var kunnig i tegelbyggnad och återupprättade kunskapen om valvslagningsteknik.

Kyrkan är byggd i den första fasen av nygotiken 1840-1860 som betecknas som ”begynnande gotik” och som dominerades av Brunius i Skåne. Att det är en sen Bruniuskyrka märks bland annat i skiffer på taket och att här används spetsbågen. Senare, mellan mitten av 1870-talet till slutet av 1890-talet, byggdes flera kyrkor i ”den normativa gotiken” med de högsta valvbågarna och högsta tornen. Tornet från 1890 är byggt i denna stil.

Källstorps kyrka blev Brunius sista kyrka. Han hade ritat flera byggnader på Jordberga gods och dess ägare var pådrivande för en ny kyrka.

Kyrkan är en representant för Brunius typiska ”medeltidsstil”. Den visar sig i oputsat handslaget tegel murat med medeltida munkförband, strävpelare, bågfris och invändiga valv. Planformen har dock ingenting med medeltiden att göra.

Brunius kyrka hade från början ett lågt, smalt torn med pyramidhuv i väster. Låga, satta torn var typiskt för Brunius.

1897 ersattes det låga tornet med ett högt torn med spira ritat av Salomon Sörensen, stadsarkitekt i Malmö. Den nya tiden med begynnande industrialisering märks i tornet med maskinslaget tegel och cementgjutna vattenutkastare. Tornet har en tydlig höjdsträvan och en mängd trappstegsgavlar. Istället för godset var det nu sockerbruket som ekonomiskt stödde nybyggnaden. Källstorps kyrkas två olika byggnadsetapper är klart urskiljbara och avspeglar sin tid.

Inget av Brunius inredning finns kvar i kyrkan. Kyrkorummet karaktäriseras av kvadermålade väggar och dekormålade valv, tegelgolv och ljust målad nygotisk inredning. Interiören präglas av förändringarna vid 1897 renovering då Salomon Sörensen ritade ny inredning, koret helt omgestaltades och valven dekormålades av

Svante Thulin. Han har även målat bland annat Uppsalas och Lunds universitetshus och Sofia Albertina kyrka i Landskrona. Thulin tillhör den tidens skickligaste dekormålare. Ofta samarbetade han med Helgo Zettervall som t ex i Allhelgonakyrkan.

Fokus riktas mot koret där en glasmålning av Svante Thulin utgör altartavla. Kyrkorummet är välbevarat sedan 1897 års förändring förutom en ljusare färgsättning på inventarier istället för ekådring och senare tegelgolv. Positivt att Svante Thulins dekormålning bevarats från vitmålning. Den välgjorda nya kvadermålningen och dekormålningens restaurering 2018 ger kyrkan liv.

Kyrkans äldsta inventarie är den medeltida dopfunten med palmettfris. Cuppan har en mycket ovanlig planform som ett fyrpass.

Enligt orgelinventeringen är Söderling/Molanderorgeln mycket välbevarad och av stort musikaliskt och kulturhistoriskt värde.

Att tänka på

- Kyrkogårdsmuren med rundbågar och dekorativa grindar bidrar till kyrkogårdens värde liksom trädkransen. Kvarvarande gravstenar på den äldre delen bör stå kvar på sina ursprungsplatser.
- Kyrkan är ett verk av Brunius med torn av Salomon Sörensen.
- Interiören präglas av 1897 års renovering med Svante Thulins dekormålning och glasmålning som bör värnas.

Skydd m.m.

Kyrkan och kyrkogården skyddas som kyrkligt kulturminne enligt 4 kap. kulturmiljölagen. Tillkommen före utgången av 1939. Omfattas av tillståndsplikt 4 kap. 3§. Anläggningen ligger inom av länsstyrelsen utsedd särskilt värdefull kulturmiljö, Jordberga-Källstorp.

Kyrkotomten ligger inom reg. fornlämning Källstorp 36:1 som utgör den ungefärliga bytomten enligt äldre lantmäterikartor. Fornlämningar skyddas enl. 2 kap. kulturmiljölagen.

Källor och litteratur

Skåne, Landskapets kyrkor, red. Markus Dahlberg, Riksantikvarieämbetet, 2015

Sockenkyrkorna – kulturarv och bebyggelsehistoria, Riksantikvarieämbetet, 2008

Skånska kyrkor, Skånes Hembygdsförbund årsbok 1997

Källstorps kyrka, underhållsplan 2004-12-02, Ponnert Arkitekter AB
Källstorps kyrkogård, Dokumentation, Lotta Eriksson, 2004-2005
Källstorps kyrka i gången tid och i tiden, Stig Sivenius
Drömmen om medeltiden. Carl Georg Brunius som byggmästare och idéförmedlare. Bo Grandien, 1974
Nygotiska kyrkor i Skåne. Utveckling i form, material och konstruktion 1840-1910. Konsthögskolans arkitekturskola
Kyrkorivningar och kyrkobyggen i Skåne 1812- 1912, Siegrun Fernlund, 1982
Skånes medeltida dopfuntar, Lars Tynell, 1913
Källstorps kyrka, invändig restaurering, Helena Rosengren, 2015
Lunds stift orgelinventering, Anders Johnsson, 2017-12-29

Övriga uppgifter

Denna rapport om Källstorps kyrka, Skytts kontrakt, har upprättats av:
Kristina Simonsson, (rapportförfattare, inventering och foto)
Arkitekt SAR/MSA, Certifierad sakkunnig avseende kulturvärden
Karl Johan Kember (granskning),
Arkitekt SAR/MSA, Certifierad sakkunnig avseende kulturvärden
JAIS arkitekter AB, Sundstorget 3, 251 21 Helsingborg, 042-14 92 30, www.jais.se

Inventeringsdatum: 2019-01-30 Färdigställd rapport: 2019-04-02

Källstorp - byggnadsbeskrivning

Stomme:	Murverk-tegel
Fasadmaterial:	tegel
Fasadkulör:	röd
Takform:	Sadeltak Spira
Taktäckningsmaterial:	Sten-skiffer
Byggnadsdel:	Torn-väster Långhus Kor-öster -polygonalt Sakristia-norr